

Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ameliyat Sonras? ?yile?me ?ndeksi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15898>

Özet

Ameliyat Sonras? iyile?me ?ndeksi (AS??), cerrahi giri?im ge?iren hastalar?n ameliyat sonras? dönemdeki iyile?me düzeylerini ve kalitesini sistematik olarak de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçenin Türkçe'ye uyarlama çal??mas?, Hande Cengiz ve Deniz Aygin (2019) tarafından gerçekleştirilmitir. Uyarlama çal??mas?, ölçenin Türkçe konu?an hasta popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??tr. AS??, hastan?n fiziksel, psikolojik ve sosyal i?levsellik alanlar?ndaki toparlanmas?n? çok boyutlu olarak ölçerek, postoperatif bak?m?n etkinli?inin izlenmesine olanak tan?r.

Ölçenin orijinal yap?s?, hastan?n taburculuk sonras? ya?am kalitesini ve günlük aktivitelere dönü? h?z?n? de?erlendirmeye odaklanm??tr. Türkçe adaptasyon, bu kritik de?erlendirme arac?n?n Türkiye'deki sa?lık profesyonelleri tarafından klinik ve ara?tırma ortamlar?nda güvenle kullan?lmas?n? sa?lam??tr.

Anahtar Kelimeler

Ameliyat sonras? iyile?me, Postoperatif bak?m, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama, Cerrahi giri?im.

Yazarlar

Hande Cengiz, Deniz Aygin

Amaç

Ameliyat Sonras? iyile?me ?ndeksi'nin temel amacı, hastalar?n cerrahi müdahale sonras?ndaki toparlanma sürecini objektif ve standardize edilmi? bir ?ekilde ölçmektir. Geleneksel olarak sadece hastanede kal?? süresi veya komplikasyon varlı?? ile ölçülen iyile?me kavram?n?n ötesine geçerek, hastan?n genel iyi olu? halini ve ya?am kalitesini ne ölçüde geri kazand??n?n de?erlendirmeyi hedefler.

Bu araç, klinisyenlerin ve ara?tırmacılar?n, postoperatif bak?m protokollerinin etkinli?ini de?erlendirmesine, iyile?me sürecindeki sapmalar? erken te?his etmesine ve böylece bireyselle?tirilmif bak?m planlar? olu?turmas?na olanak tan?r. Türkçe uyarlama çal??mas?, bu kritik arac?n ulusal düzeyde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?ma sunulmas?n? sa?lam??tr.

Yap?

AS??, postoperatif toparlanmay? çok boyutlu bir süreç olarak ele al?r ve genellikle üç veya dört temel faktör etraf?nda ?ekillenen bir yapıya sahiptir. Temel olarak odakland??? alanlar ?unlard?r:

Fizyolojik iyile?me: A?r? düzeyi, bulant?, i?tah, uyku kalitesi ve mobilite gibi fiziksel semptomlar?n kontrolünü i?erir.

Duygusal/Psikolojik iyile?me: Anksiyete, depresyon, genel ruh hali ve stresle ba?a ?kma yetene?i gibi hastan?n duygusal durumunu yans?t?r.

Fonksiyonel iyile?me: G?nl?k ya?am aktivitelerini (GYA) yerine getirme yetene?i, i?e veya sosyal ya?ama geri d?n? h?z? ve ba??ms?zl?k düzeyini ?l?er.

Bu yap?, sadece cerrahi yaran?n iyile?mesini de?il, ayn? zamanda hastan?n b?t?nc?l olarak topluma ve normal ya?am d?zenine geri d?n??n? kapsamaktad?r.

Ge?erlik

AS?? T?rk?e versiyonunun ge?erlik ?al??mas? (Cengiz ve Aygin, 2019), yap? ge?erli?ini belirlemek amac?yla Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) kullanm??t?r. DFA sonu?lar?, orijinal ?l?e?in fakt?r yap?s?n?n T?rk?e ?rneklemde de kabul edilebilir uyum indeksleri ile korundu?unu g?stermi?tir. Bu, ?l?e?in teorik yap?s?na uygun oldu?unu ve ?l?mek istedi?i yap?y? ger?ekten ?l?t??n? teyit etmektedir.

Ayr?ca, ?l?t? ba??ml? ge?erlik kapsam?nda, AS?? puanlar?n?n di?er ya?am kalitesi ve sa?l?k durumu ?l??mleriyle anlaml? ve beklenen y?nde korelasyonlar g?sterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ?l?e?in klinik olarak anlaml? bir de?erlendirme arac? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

G?venirlik

?l?e?in g?venilirli?i, i? tutarl?l?k (i?sel g?venirlik) ve zamana kar?? kararl?l?k (test-tekrar test g?venilirli?i) y?ntemleriyle incelenmi?tir. Cengiz ve Aygin (2019) taraf?ndan yap?lan ?al??mada, ?l?e?in genel i? tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa de?eri) y?ksek bulunmu?tur (genellikle 0.80'in ?zerinde). Bu durum, ?l?ek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? postoperatif iyile?me yap?s?n? ?l?t??n? g?stermektedir.

Test-tekrar test g?venilirli?i analizleri de, stabil klinik duruma sahip hastalarda farkl? zamanlarda yap?lan ?l??mler aras?nda y?ksek bir korelasyon oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu sonu?lar, AS??'nin tekrarlanan uygulamalarda kararl? ve g?venilir ?l??mler sa?lad??n? do?ulamaktad?r.

Fakt?r Analizi

T?rk?e uyarlama s?recinde, orijinal ?l?e?in ?ok boyutlu yap?s?n? do?ulamak amac?yla Fakt?r Analizi temel bir istatistiksel y?ntem olarak kullan?lm??t?r. Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA), verilerin orijinal ?l?e?in ?ng?rd?? boyutlara (Fizyolojik, Duygusal, Fonksiyonel vb.) ne kadar uydu?unu test etmi?tir.

Analizler sonucunda elde edilen model uyum indeksleri (örne?in, Ki-kare/serbestlik derecesi oran?, CFI, TLI ve RMSEA de?erleri), modelin verilerle kabul edilebilir veya iyi düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu, AS??'nin Türkçe versiyonunun kültürel ve dilsel adaptasyona ra?men orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korudu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Language Available: Türkçe, ?ngilizce (Orijinal dil)

Population Group: Cerrahi giri?im geçirmi? hastalar.

Age Group: Yeti?kin Popülasyon (Genellikle 18 ya? ve üzeri).

Population Details: Elektif veya acil cerrahi müdahale geçirmi?, bili?sel olarak ölçe?i yan?tlayabilecek yeterlili?e sahip hastalar.

Test Methodology: Hastan?n kendi bildirimine dayal? (Self-Report) bir ölçektir. Postoperatif dönemde belirli aral?klarla (örne?in 1. gün, 7. gün) uygulanmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Postoperatif ?yile?me ?ndeksi, Cerrahi hem?ireli?i, Kalite de?erlendirme, Klinik ölçüm, Sa?lık sonuçlar?, Hasta bildirimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: hande@sakarya.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hande CENGİZ)

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi (Sorumlu yazar?n kurumsal adresi.)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I? (Uyarlama): 2019

?zinler ve Ücret: Türkçe uyarlaman?n kullan?m? için sorumlu yazar Hande Cengiz ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in orijinal geli?tiricileri taraf?ndan belirlenen telif hakk? ve kullan?m

koşullarına uyulması gerekmektedir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin adaptasyon çalışmasına ait orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [ameliyat-sonrasi-iyilesme-indeksi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ameliyat-sonrasi-iyilesme-indeksi-toad.pdf)

Kaynaklar

Cengiz, H., Aygin, D. (2019). Validity and reliability study of the Turkish version of the Postoperative Recovery Index of patients undergoing surgical intervention. *Turkish Journal of Medical Sciences*, 49, 566-573. doi: 10.3906/sag-1806-33

Ameliyat Sonrası iyileşme İndeksi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ÖNEMLİ NOT: Ölçek maddeleri, telif hakkı kısıtlamaları veya kaynak kısıtlamaları nedeniyle bu akademik girişte sunulmamaktadır. Ölçek maddelerinin tamamına erişim sağlamak için lütfen yukarıda referans verilen orijinal makaleye veya sorumlu yazara başvurunuz.